

40 metų
mūsų „Dainų dainelei“

Leidinio teksto autorė
IRENA DIDŽIULIENĖ

Leidinio sudarytojai
IRENA DIDŽIULIENĖ ir ŽILVINAS MEŠKUOTIS

Dailininkė ir maketuotoja
RŪTA PETRONYTĖ

Naudotos fotografijos iš LRT archyvų,
parengtos iš LRT videofilmų „Dainų dainelė“ Tau, man ir visai Lietuvai“, „Dainų dainelės klubas“

2012 ir 2014 m. fotografijos
MARTYNO VIDZBELIO

Leidinį parengė
NACIONALINĖ M. K. ČIURLIONIO MENŲ MOKYKLA

Spausdino UAB „MARDOSŲ SPAUSTUVĖ“
Tiražas 500 vnt.

Vilnius, 2014 m.

Kiekvienos durys – tai atkelti vartai ne tik į erdvę, bet ir į laiką. Durys, pro kurias įeiname į kambarį ar iš jo išeiname, veda mus ir į praeitį, ir į nepaliaujamai besiskleidžiančią ateitį.

Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkursas „Dainų dainelė“ – tai mūsų kambarys, į kurį kiekvienas žengia vieną du nedrąsius žingsnius, ištiesia ranką, paliečia staktą, širdimi pasisveikindami pagerbia buvusius ir esamus. Kambarys, kuriame telpa keturiasdešimt veiklos metų, – tai mūsų „Dainų dainelė“.

Mielieji „Dainų dainelės“ bičiuliai,
Lietuva – per amžius dainuojanti šalis. Dainose glūdi mūsų protėvių narsa ir meilė savo kraštui. Iš dainų pažįstame savo istoriją. Dainuodami puoselėjame savo kalbą ir kultūrą.

Daina mus sutelkė kovojant dėl Laisvės ir Nepriklausomybės, o šiandien kuriame valstybę kaip vieningas ir didingas Choras, kuriam reikalingi mūsų visų balsai.

Per keturiasdešimt metų „Dainų dainelė“ tapo išskirtiniu mūsų kultūros reiškiniu. Kartu su šiuo konkursu užaugo Lietuvos ir pasaulio scenose žinomi ir gerbiami solistai, dabar jau įkvepiantys jaunuosius talentus. Mums visiems linkiu visada tikėti daina ir jos galia sutelkti, sustiprinti, padrąsinti. Tegul daina dar tvirčiau mus sujungia į skambią ir kūrybingą Lietuvą.

Dainuokime ir būkime kartu!

**Dalia Grybauskaitė,
Lietuvos Respublikos Prezidentė**

Džiaugiuosi galėdamas pasveikinti konkurso „Dainų dainelė“ dalyvius, jų mokytojus, šio konkurso organizatorius, jau 40 metų dovanojančius mums prasmingą ir įspūdingą muzikos šventę. „Dainų dainelė“ – ne tik unikalus ir įspūdingas renginys tūkstančiams jame dalyvavusių ir dalyvaujančių vaikų ir jaunuolių, jų mokytojams ir tėvams. Drąsiai galime sakyti, kad per 40 metų ji, panašiai kaip ir Dainų šventės, tapo Lietuvos kultūros reiškiniu.

Konkursas atvėrė tolimesnius kelius gerai žinomiems klasikinės bei populiariosios muzikos dainininkams ir padėjo suprasti daugiabalsį muzikos pasaulį visiems, kurie nors kartą stovėjo „Dainų dainelės“ scenoje. Galime didžiuotis Lietuvos muzikos mokytojais, išsaugojusiais unikalų konkurso tradiciją. Jų aukščiausio profesionalumo dėka ugdomi vis nauji talentai, keičiantys Lietuvos muzikinį gyvenimą ir garsinantys mūsų šalį pasaulyje.

Linkiu visiems – atlikėjams ir klausytojams – įspūdingo jubiliejinio „Dainų dainelės“ koncerto, nepamirštamų susitikimų ir muzikos dovanojamų atradimų.

**Švietimo ir mokslo ministras
profesorius Dainius Pavalkis**

1974–2014. Keturi dešimtmečiai. Kas galėjo pagalvoti, kad kažkada netyčia gimusi Lietuvos televizijos muzikos redakcijos darbuotojų idėja taps reiškiniu, užauginusi jau ne vieną dainininkų kartą? Tada to įsivaizduoti negalėjo gal net patys didžiausi idealistai. Juk „Dainų dainelė“ gimė tuomet dar paaugliško amžiaus Lietuvos televizijoje kaip bandymas sukurti kažką naujo, šviežio ir nematyto. Iš tiesų, norėta vaikų muzikines laidas padaryti patrauklesnes, kartu – įtraukti į „projektą“ visą Lietuvą.

Tą „projektą“ kūrė šviesiausi ir talentingiausi Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos žmonės. Tai pirmoji „Dainų dainelės“ redaktorė Aldona Šimaitytė, pavadinimą konkursui pasiūliusi redaktorė Ina Drąsutienė, kad prestižinis, akademinį dainavimą ugdantis moksleivių konkursas vadintųsi taip, kaip liaudies daina, režisierė Judita Ušinskaitė. Antrąjį konkursą ir vėlesnius režisavo Dalia Bičiūnaitė-Kutavičienė, kurios vadovaujama kūrybinė grupė 1981 m. pelnė valstybinį apdovanojimą. Neįkainojamas prodiuserės Irenos Didžiulienės ir redaktoriaus Algimanto Asevičiaus, konkursų režisierių Jūratės Šimkutės Jankienės, Gražvydos Šukytės, Irenos Morkevičienės, Lilijos Liutikaitės, Sigutės Augustinienės, Violetos

Beconienės, Jolantos Stripeikienės, Zitos Radvilienės indėlis.

„Dainų dainelė“ vedė irgi ne bet kas: Bernadeta Lukošiuūtė ir Romualdas Smalstys, Ilona Balsytė ir Vytautas Kernagis, Angelė Kiliuvienė ir Laimutis Sėdžius, Agnė Sunklodaitė, Gediminas Storpirstis, Sigutis Jačėnas, Andrius Bialobžeskis... Pirmoji konkursą vedė tuomet dar moksleivė poeto Justino Marcinkevičiaus dukra Ramunė, vėliau išaugusi į teatro kritikę. Šiandien „Dainų dainelės“ vedėjas – vienas jauniausių LRT veidų Ignas Krupavičius.

Konkursą filmavo geriausi LRT operatoriai, šiandien jau šviesaus atminimo Jonas Botyrius, Gintautas Dapkus, Jurgis Vaitulevičius, Zigmas Gružinskas. Pastarąjį, beje, į amžinojo poilsio vietą palydėjome šią žiemą. Zigmo valdoma kamera užfiksavo pirmąją „Dainų dainelę“ 1974-aisiais. Anuometinės nepakeliamai sunkias TV kameras pakeitė šiuolaikinės, nespalvotą televiziją keitė spalvota, analoginę – skaitmeninė. Šiandien konkursą filmuojame ir rodome jau raiškiosios televizijos – HD formatu. Keturi dešimtmečiai televizijai – ištisa epocha. O konkursui?

Šiandien galime pasakyti, kad aštuntojo dešimtmečio pradžioje LRT muzikos redakcijoje gimęs užmojis tapo vienu sėkmingiausių visų laikų Lietuvos televizijos projektų, padovanojusių profesionaliajai Lietuvos scenai dešimtis, o gal jau ir šimtus, talentų.

Visada garsėjome kaip unikalias tradicijas turinti dainų švenčių šalis. Televizine prasme unikalia tradicija jau tapo ir „Dainų dainelė“. Apie kitą tokią kitose šalyse girdėti neteko.

Norisi palinkėti, kad tas polėkis, palaikomas didžiausių savo srities profesionalų, gabiausiems Lietuvos dainorėliams ir toliau augintų sparnus ir atvestų juos į garbingiausias ne tik Lietuvos, bet ir pasaulio scenas dar ne vieną dešimtmetį.

Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos generalinis direktorius
Audrius Siaurusevičius

Kas antrą rudenį LRT pradeda skambėti šaukinys, kurį jau kelios lietuvių kartos atpažįsta iškart: „Dainų dainelė“. Šis unikalus kultūros reiškinyje prie televizoriaus ekranų susodina skirtingo amžiaus ir muzikinio skonio žiūrovus, dalyvių draugus, kaimynus ir gimines. Per keturis dešimtmečius beveik 200 000 konkurso dalyvių sujungė bendrystės jausmas, malonūs prisiminimai ir suvokimas, kad likimas tau nusišypojo.

Kalbėdami apie „Dainų dainelę“ dažniausiai prisimename tuos, kuriems konkursas buvo pirmas žingsnis į didžiąją sceną. Manau, kad ne mažiau svarbi ji buvo ir kitą gyvenimo kelią pasirinkusiems dalyviams. Paukščiukas, nuo penklinės emblemoje nutūpęs ant dalyvio peties, buvo ir yra talismanas daugeliui.

„Dainų dainelė“ – geriausias atsakas tiems, kurie sakosi nerandą savęs Lietuvoje ar niurzga dėl tariamai niekam tikusio jaunimo.

Ilgametis konkurso „Dainų dainelė“ Organizacinio komiteto pirmininkas,
Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris, 1984 m. konkurso laureatas
Dainius Numgaudis

Vietoj pradžios

Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkursas „Dainų dainelė“ – unikalus nacionalinės kultūros reiškinys, Lietuvos muzikinės kultūros fenomenas, neturintis analogų pasaulio šalyse. Šis renginys užgimė 1974 metų pavasarį ir organizuojamas kas antrus metus. Konkursą nuo pat jo pradžios rengia Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija kartu su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija. Keitėsi laikai, konkurso privalomas sovietines dainas pakeitė laisvai pasirenkamos – liaudies, laisvės, atgimimo pagaliau ir vakarietiškos – dainos, su konkursu brenė pedagogai ir keitėsi dainuojančiųjų kartos, tačiau „Dainų dainelė“, ugdydama vaikų ir jaunuolių meno bei kūrybos poreikį, išsaugo ir puoselėja akademinio dainavimo tradicijas, skatina dainininkų meninę saviraišką, įvertina geriausius solistus ir vokalius ansamblius, inicijuoja kurti ir atlikti naujas lietuviškas dainas vaikams.

Retai kada viename renginyje gali pamatyti tiek talentingų vaikų, kiek jų pasirodo „Dainų dainelės“ koncertuose. Jaudinančiu nuosirdumu, žaismingumu, mokytojų išradingumu ir meistriškumu visos šalies žiūrovus nuolat žavi štai jau keturiasdešimtmetį švenčiantis Lietuvos vaikų ir moksleivių konkursas „Dainų dainelė“.

Sunku pasverti ir įvertinti ar renginio keturiasdešimtmetis yra daug ar mažai. Per tuos dešimtmečius susiformavo brandi ir savita „Dainų dainelės“ vertybių sistema ir tradicijos. Konkursas išskirtinai puoselėja akademinio dainavimo tradicijas, ugdo vokalinio scenos meno mėgėjus ir būsimuosius profesionalius muzikus.

Švietimo ir mokslo ministerijos bendradarbiavimas su Lietuvos radiju ir televizija tapo puikia erdve jaunojo atlikėjo kultūrinės pajautos ugdymui, kultūrinio paveldo pateikimui. Atkūrus Lietuvai nepriklausomybę konkursas tapo jaunimo lietuviybės simboliu.

Nuo 1998 m. Švietimo ir mokslo ministerijos pavedimu „Dainų dainelė“ organizuoja Nacionalinė M.K. Čiurlionio menų mokykla ir jos direktorius Romualdas Kondrotas.

Šiųmetė konkurso anotacija skelbia dalykiškai ir paprastai: „Kas dvejus metus ištikus devynis mėnesius – nuo vėlyvo rudens iki pat vasaros – trunkančiame projekte dalyvauja 3 – 19 metų vaikai ir mokiniai iš visų 60-ties Lietuvos savivaldybių. Konkurso dalyviai skirstomi į 4 amžiaus grupes. Dalyviai laureatai vertinami pagal šiuos kriterijus: intonavimą, vokalius duomenis, ansamblišumą, repertuaro parinkimą ir interpretaciją, artistišumą, sceninę kultūrą. Vertinant ansamblius dar atsižvelgiama į ansamblio sudėtį (duetas, tercetas, kvartetas, merginų, vaikinių, mišrus). Mokyklose, savivaldybėse, zonose ir Lietuvos televizijos transliuojamuose koncertuose pasirodo iki 5 tūkstančių jaunųjų dainininkų. Konkurso baigiamąjį Laureatų šventėje, tradiciškai rengiamoje Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, koncertuoja per 300 jaunųjų dainininkų. Per visą „Dainų dainelės“ gyvavimo istoriją konkurse dalyvavo per 200 tūkstančių mokinių. „Dainų dainelė“, kaskart paskleisdama gražiausius Lietuvos jaunųjų talentų balsus, paryškindama juos Laureatų koncerte, kur dainininkams akompanuoja orkestras, seniai tapo unikaliu vaikų muzikinės kultūros reiškiniu ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje.“

73 konkurso pirmųjų kūrėjų atminties

Kaip pasakoja konkurso „Dainų dainelė“ sumanytoja ir organizatorė, septynerius metus rengusi šį konkursą redaktorė Aldona Šimaitytė, pradžia buvo kukli: noras pajvairinti vaikams ir moksleiviams skirtas TV laidas. „Tuo metu vidurinėse mokyklose vyravo chorinis dainavimas, o ansamblių ar solistų beveik neuztikdavom. Tai buvo viena iš priežasčių atsirasti konkursui. Apie panašų konkursą ryžausi pasikalbėti 1972 m. su Radijo ir televizijos komiteto pirmininko pavaduotoju Feliksui Mačiansku. Darbai pajudėjo, kai TV muzikos redakcijos vyriausiuoju redaktoriumi tapo Virgilijus Visockis. 1973 m. buvo pasiūlyta į šį darbą įsitraukti ir Švietimo ministerijai. Ji mielai sutiko, greitai buvo suburtas Organizacinis komitetas, sukurti konkurso nuostatai, išsiųsti į visų miestų ir rajonų švietimo skyrius“. Pirmųjų konkursų redaktorės Aldonos Šimaitytės bendraminčiais tapo Švietimo ministerijos inspektorius Antanas Gradeckas, režisierė Judita Ušinskaitė, konkurso krikštamotė – redaktorė Ina Drąsutienė, kuri su A. Šimaityte organizavo du konkursus iki tapo Lietuvos televizijos informacinės programos „Panorama“ redaktore. Kūrybinė grupė

prisimena, kad ilgokai buvo svarstomas, ginčijamas ir vėl siūlomas konkurso pavadinimas, kol Ina sušuko: „Dainų dainelė“! Visiems patiko, nes tai buvo iš lietuvių liaudies dainos, kurią aranžavo ir išpopuliarino didis Lietuvos kompozitorius ir dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.

Paties pirmojo konkurso režisierė Judita Ušinskaitė prisimena: „Kartais pati nesuprantu, kaip ir kodėl po tiek metų, lyg gražiausia mano gyvenimo atkarpa atminty vis iškyla pirmasis Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkurso „Dainų dainelė“ pasirodymas, šventė, kurią vadinu stebuklu. Numanau, kad šokiruosiu, gal net prajuokinsiu moderniuosius skeptikus bei pragmatikus, pasakydama, kad džiaugsmo pojūtį ir šventinį pakilumą tada man suteikė Darbas. Tuo metu, vos pusmetį apšilusiai Lietuvos televizijos muzikos redakcijoje, man patikėjo pirmojo respublikinio vaikų ir moksleivių konkurso transliacijos režisierės pareigas. Tai buvo 1974 m. pavasaris. Beatodairiškai (taip gali tik jaunystė) panirau į visa, kas buvo nauja, nepatirta. Su šviesaus atminimo redaktore Aldona Šimaityte ir dailininke Nijole Jatulyte kūrėme konkurso emblemą, ruošėme koncertų vaizdinį apipavidalinimą, iš lietuvių liaudies dainos „Dainų dainelė“ parinkome šaukinį, tapusį ir renginio pavadinimu.

Neatsimenu, o ir neskaičiavau, kiek sekmadienių praleidau televizijoje, kai nuo ryto pastatą užliedavo skardūs jaunųjų dainorėlių balsai. Jie atkeliavdavo iš miestų ir kaimų, iš atokiausių kampelių. Visi pasirodymai anuomet buvo filmuojami čia, TV studijoje. Nuo įtampos kartais raibdavau akyse, bet nuovargio nejaučiau. Priešingai, emocinė ir estetinė tų laidų įtaiga vis dažniau vertė galvoti, kad taip pagerbdami dainuojančią kartą, tarsi artėjame prie kitos, gilesnės ir platesnės gyvenimo prasmės; tartum pasitikdami maironiškąją Jaunąją Lietuvą. Šiandien akivaizdu, kad neklydau.

Ypač visus žavėjo mūsų darželinukai – tikros gėlės! Jų nuoširdūs balseliai, strazdanotos nosytės ir nuostabos, džiaugsmo kupinos akys man taip patiko, jog stengiausi kiekvieną parodyti stambiu planu, kad visi galėtų grožėtis. Gal taip mokė manasis motinystės jausmas ar gal tai buvo pasąmoninis sėkmės linkėjimas kūrybos kely, – buvau tik ką išėjusi iš Kauno muzikinio teatro, ten palikusi neišsipildžiusias svajones, nesudainuotas partijas, nesuvaidintus vaidmenis...

Mūsų komanda buvo ne tik darni, darbšti ir maloni, bet ir profesionali. Ligi šiol nepamirštu puikių operatorių (dabar jau šviesaus atminimo) Jono Botyriaus, Gintauto Dapkaus, Jurgio Vaitulevičiaus; režisieriaus asistenčių Natalijos Strazdienės, Zitos Bružienės.

Ruošdamasi transliacijai vis sukau galvą, kaip pasielgti, kad konkursas būtų ne tik dainininkų pasirodymas, ne tik varžybos, bet ir džiugi šventė visiems vaikams. Neabejojau, kad tokį konkursą turėtų vesti ir patys vaikai. Mergaitę – konkurso vedėją – sutikau Profasjungos rūmuose veikusioje Jaunimo teatro aktorės Valės Karalienės vaikų dramos studijoje. Tai buvo poeto Justino Marcinkevičiaus dukra Ramunė. Ramunei į pagalbinkus A. Gradeckas pasiūlė Vilniaus moksleivį Artūrą Medonį.

Televizijos operatorius Zigmas Gružinskas prieš keletą metų pasakojo: „Man teko filmuoti pirmąją „Dainų dainelę“. Tada TV kameros buvo didžiulės, lempinės, su stovu sverdavo apie 150 kg. Norint priartinti arba atitolinti rodomą vaizdą, tekdavo paėmus už rankenų kaktą įremti į vaizdo ieškiklį ir stumti pirmyn arba traukti atgal visą kamerą. Pačios kameros buvo neįtrauktos šviesai, todėl reikėdavo labai apšviesti studiją, o ir vaikučių susirinkdavo į studiją apie pusantro šimto. Kiekvienas koncertas trukdavo dvi valandas su dešimties minučių pertrauka. Studijoje oras įkaišdavo labiau nei kaitrią vasarą Palangos plažėje. Aš ir – daugiausiai konkurse dirbė mano kolegės – Jonas Šemeta, Jonas Gurskas, Antanas Paulauskas, Antanas Barkus pradėdavome filmuoti pasipuošę švarkais, paskui likdavome su marškiniais, o koncertą baigdavome visi nuo galvos iki kojų šlapi nuo prakaito... Dabar susimąstau, kad jeigu prieš 40 metų man kas pasakytų, kad visus tuos metus man reikės filmuoti „Dainų dainelę“, būčiau nepatikėjęs. Bet tikrovė tokia... Visada stebino vaikučių akys, tas dainorėlių artistiškas, mokytojų entuziazmas. Mokytojams žiūrovų salėje visada būdavo skiriama pirmoji eilė, iš kurios akimis, judesiais, kartu šnabždamu tekstu ir mimika vaikui rodydavo tai, ką jis turi atlikti scenoje. Mes, operatoriai, matome šiek tiek daugiau: tokį aktyvų ir vaizdų mokytojo dalyvavimą scenoje su savo ugdytiniais stengdavomės rodyti visai Lietuvai.“

Jo kolega Jonas Gurskas, filmavęs daugelį konkursų, prisimena: „Man visada „Dainų dainelė“ buvo ir yra dangiška muzika, dangiški balsai ir pakylėta nuotaika. Kaip TV operatorius linkiu dainorėliams mylėti ir puoselėti „Dainų dainelę“. Didžiuojuosi, kad aš buvau „Dainų dainelėje“ ir esu greta Jūsų.“

Pirmosios vertinimo komisijos nariai buvo žymūs ir autoritetingi menininkai bei muzikos pedagogai: Valstybinės konservatorijos (dabar – Lietuvos muzikos ir teatro akademija) Solinio dainavimo

katedros vedėjas profesorius Zenonas Paulauskas, Berniukų ir jaunuolių choro „Ažuoliukas“ įkūrėjas ir vadovas profesorius Hermanas Perelšteinas, chorvedys, kompozitorius, profesorius Lionginas Abarius, chorvedė, Vilniaus pedagoginio instituto (dabar – Lietuvos edukologijos universitetas) profesorė, habil. dr. Albina Katinienė, kompozitoriai Mikas Vaitkevičius, Feliksas Viskantas, dainininkai Beatričė Grincevičiūtė, Elena Saulevičiūtė, Jonas Girijotas, Marija Aleškevičiūtė.

„Pirmoji konkurso žiuri, vadovaujama Konservatorijos profesoriaus Zenono Paulausko, buvo žymiai atlaidesnė, negu dabartinė. Ir štai kodėl. Mes bijojom vaikus, taip pat jų vadovus, atbaidyti nuo to gražaus noro dainuoti ir rengtis tolesniems konkursams“, rašė A. Šimaitytė. „Rūpėjo būsimums dainorėlius pamažu prisijaukinti taip, kaip Mažasis Princas prisijaukino savo planetoje Rožę. Ir, matyt, neapsirikom. Ne tokia jau didelė bėda, kad pirmieji respublikinio rato koncertai buvo labai ilgi. TV žiūrovai visai nepyko, o tik džiaugėsi, kad atsirado tiek daug vaikų, norinčių dainuoti. Menu, kaip mūsų žiuri narė Beatričė Grincevičiūtė, išgirdusi nedarnų ansamblį, sušukdavo: „Oi, miškas, miškas!“ Bet pagalvojusi pridurdavo: „nieko, nieko, tegu tik dainuoja“. Taip mes jus ilgam prisijaukinom“.

Konkurso vertinimo komisija vykdavo kartu klausytis mažųjų dainininkų po visą Lietuvą. Į perklausas sugužėdavo gausybė vaikų, kurie papirkdavo savo nuoširdumu, naivumu ir dainavimu ne tik autoritetingą komisiją, bet ir visus klausytojus. Toks netikėtas vaikų ir pedagogų susiklausymas bei entuziazmas teikė daug vilčių ateičiai ir buvo itin brangintinas. Į perklausų respublikinį etapą Vilniuje buvo nuspręsta „praleisti“ gerokai daugiau dainininkų nei buvo matematiškai paskaičiuota. Principingas žiuri pirmininkas paskatindavo „garsiau kalbėti“ ne tik komisijoje vertinant dainininkus, bet ir apibendrinant konkurso rezultatus ministerijoje. Dėl šių paskatų visų švietimo grandžių dėmesys „Dainų dainelei“ ženkliai padidėjo - nuo trečiojo konkurso atlikėjų parengimas ir meninis lygis smarkiai ūgtelėjo.

Prilygimai sąrašas
1974 m. 11 mėn.
Leidžiama dainuoti Eglėi Gaikei
su Ansambliu
11 dainininkai

Respublikinio vaikų ir moksleivių konkurso „Dainų dainelė“ laureatų koncerto PROGRAMA

Šis is kompozitorius, kuris padarė dainą, kurią Eglė dainuoja su Ansambliu. Tai yra labai graži dainė, kurią Eglė dainuoja su Ansambliu. Tai yra labai graži dainė, kurią Eglė dainuoja su Ansambliu.

Milena Eglėi: dainuoti su Ansambliu. Dėkui už dainą, kurią Eglė dainuoja su Ansambliu. Tai yra labai graži dainė, kurią Eglė dainuoja su Ansambliu.

1974 m. 11 mėn.

Leidžiama — Dainuoja Kamilo 27 vidurinės mokyklos IX kl. mokinė JUDITA LEITAITĖ, vadovė M. Simonaitienė

11 — 6. I. Pokulius — Užburias smuikas, žodžiai L. Riliūnaitis
 M. Vankutė — Prisiėmimų valsa, žodžiai P. Gaštas
 Dainuoja Gargūlys vidurinės mokyklos XII mergaitė
 hečeta ALINA ŠURMONYTĖ, ALINA ŠURMONYTĖ ir IRINA JURKYTĖ, vadovė B. Merkys

11 — 7. Lietuvos liaudies daina, harm. J. Štremaitis — Aš augau pas tėvė
 I. Sibilas — Nekantumas

11 — 8. Dainuoja Kamilo 13 vidurinės mokyklos XI kl. mokinė EGLĖ MILUTYTĖ, vadovė A. Podleckis

11 — 9. A. Novikas — Rydienio vėdin, žodžiai L. Šeštinis
 Mažiau kaip trys minutės — muzika ir žodžiai A. Dasi
 Dainuoja Panevėžio III vidurinės mokyklos XI kl. mokinys GENADILIUS KRAVČOVAS, vadovė J. Stenys

11 — 9. J. Čiulionis — Dobiluos, žodžiai S. Keršulas
 Estu šepelis daina, harm. J. Keršulas — Viandros gidoje
 Dainuoja Priemonių vidurinės mokyklos X—XI kl. vaikų kvartetas — G. ŽUKAS, M. ČIULIONIS, M. ČIULIONIS ir G. ŽUKAS
 ZUBERKAS, ALINA ČIULIONYČIUS ir G. ŽUKAS
 BILJENAS, vaikai J. Antonaitis

11 — 10. Felimanas — Dėl Tarybų valdimo, žodžiai A. Serepava
 J. Borys — Pasveikino žmogus, žodžiai S. Žibūtas
 Dainuoja Priekinės vidurinės mokyklos XI kl. mokinė VIRGINIJA KACIKIŲTĖ, vadovė Z. Tikonas

11 — 11. Lietuvos liaudies daina, harm. J. Štremaitis — Tėte
 E. Bajoris — Vėkuro gėdos, žodžiai V. Blotės
 Dainuoja Kupriko II vidurinės mokyklos XI kl. mergaitė vokalinis ansamblis, vadovė XI kl. mokinė Nijolė Šinkevičiūtė

11 — 12. I. Fokkelis — Gervės, žodžiai R. Gamzatovo
 B. Šeštinis — Trečtinis
 Dainuoja Vilniaus 29 vidurinės mokyklos XI kl. mokinė ALICJA VIŠUMIRSKAJA, vadovė C. Tolešis

11 — Lietuvos liaudies daina, harm. J. Zelenauskas — Valkietojau
 B. Gerbulėkis — Oj molinė, žodžiai V. Blotės
 Dainuoja Vilniaus 23 vidurinės mokyklos X kl. mokinė vokalinis ansamblis, vadovė R. Varginis

IKP CK leid. sp. 1974. Nr. 1759-74.1500. LV 64650.

1. Dainuoti su Ansambliu

2. Dainuoti su Ansambliu

3. Dainuoti su Ansambliu

4. Dainuoti su Ansambliu

5. Dainuoti su Ansambliu

6. Dainuoti su Ansambliu

7. Dainuoti su Ansambliu

8. Dainuoti su Ansambliu

9. Dainuoti su Ansambliu

10. Dainuoti su Ansambliu

11. Dainuoti su Ansambliu

12. Dainuoti su Ansambliu

13. Dainuoti su Ansambliu

14. Dainuoti su Ansambliu

15. Dainuoti su Ansambliu

16. Dainuoti su Ansambliu

17. Dainuoti su Ansambliu

18. Dainuoti su Ansambliu

19. Dainuoti su Ansambliu

20. Dainuoti su Ansambliu

21. Dainuoti su Ansambliu

22. Dainuoti su Ansambliu

23. Dainuoti su Ansambliu

24. Dainuoti su Ansambliu

25. Dainuoti su Ansambliu

26. Dainuoti su Ansambliu

27. Dainuoti su Ansambliu

28. Dainuoti su Ansambliu

29. Dainuoti su Ansambliu

30. Dainuoti su Ansambliu

31. Dainuoti su Ansambliu

32. Dainuoti su Ansambliu

33. Dainuoti su Ansambliu

34. Dainuoti su Ansambliu

35. Dainuoti su Ansambliu

36. Dainuoti su Ansambliu

37. Dainuoti su Ansambliu

38. Dainuoti su Ansambliu

39. Dainuoti su Ansambliu

40. Dainuoti su Ansambliu

41. Dainuoti su Ansambliu

42. Dainuoti su Ansambliu

43. Dainuoti su Ansambliu

44. Dainuoti su Ansambliu

45. Dainuoti su Ansambliu

46. Dainuoti su Ansambliu

47. Dainuoti su Ansambliu

48. Dainuoti su Ansambliu

49. Dainuoti su Ansambliu

50. Dainuoti su Ansambliu

Apie pirmąją programėlę...

Vartant paties pirmojo konkurso programėlę jau galima susidaryti konkretnę vaizdą apie ką tik užgimusią „Dainų dainelę“ – apie būsimą mūsų švietimo kultūros šviesulį. Šią programėlę atsiuntė Eglė Milutytė (dabar Bernatoniė), dirbanti Zarasuose anglų kalbos mokytoja. 1974 metais ji, būdama abiturientė, tapo viena iš pirmojo konkurso laureatėms. To paties konkurso laureatėmis buvo paskelbtos Judita Leitaite, Gintarė Skeryte, Alicija Višumirskaja ir Sigute Trimakaitė. Jos vėliau tapo žinomomis šalies dainininkėmis.

Iš programėlės sužinome, kad pirmasis laureatų koncertas vyko 1974 metų gegužės 17 dieną LTSR valstybinės filharmonijos salėje. Jį transliavo Lietuvos televizija – tuomet vienintelė respublikoje. Pirmojo Respublikinio vaikų ir moksleivių konkurso „Dainų dainelė“ laureatų koncerto programą sudarė dvi dalys. I dalyje pasirodė 16, II dalyje – 13 solistų ir įvairios sudėties vokalinių ansamblių. Pirmieji penki koncerte dainavę vokaliniai ansambliai ir solistė atliko po vieną dainą, o visi kiti dainavo po dvi dainas. Įdomu apžvelgti konkurse dalyvavusių mokyklų geografiją. Laureatais tapo Panevėžio, Žiežmarių, Pasvalio, Turgelių, Jiezno, Šiaulių, Gargždų, Kuršėnų, Vilniaus, Alytaus, Pabradės, Vievio, Jonavos, Kauno, Prienų, Priekulės, Kapsuko (dabar – Marijampolė) mokyklų ir darželių dainininkai. Daugiausiai jų buvo iš Vilniaus (6), Panevėžio ir Kauno (po 3), Šiaulių, Gargždų ir Kuršėnų (po 2).

Laureatų koncerte dainavo 15 solistų: 4 vaikinai ir 11 merginų.

Pasirodė ir 14 vokalinių ansamblių: berniukų duetas, mergaičių duetas, 2 mergaičių tercetai, vaikinų kvartetas, 5 merginų ansambliai, 1 vaikinų ansamblis ir trys mišrūs vokaliniai ansambliai – pirmojo konkurso „Dainų dainelė“ laureatais buvo paskelbti ir 137 ansambliuose dainuojantieji. Mergaičių ansambliai iš Kapsuko ir Panevėžio konkursui pasiruošė patys, vadovaujami mokinių Nijolės Sinkevičiūtės ir Tatjanos Volkovaitės.

Laureatus parengė 25 pedagogai V. Davidavičius, A. Valotkienė, V. Šilobrit, T. Rušienė, L. Bartkevičienė, A. Varkalienė, E. Kanišauskienė, N. Jasiukėnienė, D. Vaičekonienė, S. Daugirdienė, J. Šukys, A. Pulauskienė, S. Stankus, J. Šidlauskas, J. Lygutas, M. Simonaitienė, B. Mockus, A. Padleckis, J. Slėnis, J. Adomonytė, Z. Tiknius, Č. Totolis ir R. Vaiginis, po du kolektyvus ar solistus atvežė E. Čepauskienė, A. Gureckas. Koncerte iš 52 skambėjusių dainų 15 buvo lietuvių, latvių ir estų liaudies dainos, 6 tarybinio patriotinio turinio, 6 klasikinio repertuaro ir tų laikų populiarios lietuvių, latvių ir rusų kompozitorių (J. Kuzinerio, A. Katinienės, E. Krylatovo, J. Gaižausko, V. Juozapaičio, M. Noviko, F. Viskanto, M. Protasovo, R. Paulso, V. Kairiūkščio, B. Dvariono, A. Kačanausko, M. Vaitkevičiaus, J. Slėnio, F. Bajoro, J. Frenkelio, B. Gorbulskio) sukurtos dainos.

Po metų, 1975–aisiais, režisierius Vidmantas Bačiulis susuko muzikinį kino filmą, kuriame užfiksavo kai kuriuos „Dainų dainelės“ laureatus gražioje Vilniaus apylinkėse ir Palangos pajūryje. Gaila, kad neišliko autentiškų kadru iš pirmojo konkurso. Liko nenufilmuotas pirmasis konkurso laureatų koncertas – jis būtų paliudijęs sėkmingą šio kultūros reiškimo gimimą.

Ponios Eglės Bernatoniienės atsiųsto straipsnio iš dienraščio „Komjaunimo tiesa“ iškarpoje rašoma, kad „žydrieji ekranai numato geriausias dainininkus parodyti Intervizijai. Taigi mūsų daina nuplasnos toli už respublikos ribų“. Intervizijos transliaciją – nedidelį Lietuvos televizijos parengtą reportažą – tiesiogiai iš sostinės Maskvos stebėjo visa tuometinė Sovietų Sąjunga. Tai reiškė, kad sovietų valdžia pripažino šį Lietuvos vaikų ir moksleivių muzikinės kultūros fenomeną.

...ir pirmųjų konkursų „Dainų dainelė“ statistiką

Pasak pačių organizatorių Aldonos Šimaitytės, Inos Drašutienės ir Švietimo ministerijos inspektoriaus Antano Gradecko pirmasis „Dainų dainelės“ konkursas pranoko visus lūkesčius, o antrasis tapo visuomeniniu reiškiniu. „Dainų dainelė“ užkariavo įvairiausio amžiaus ir išsilavinimo auditorijos dėmesį bei simpatijas. Pirminį dalyvių skaičių sunku ir nustatyti, nes konkursas, kaip ir vėlesnieji, vyko trimis atrankos etapais: mokykla – apskritis – respublika – ir nebuvo skaičiuojama, kiek konkursui ruošiasi dainorėlių, kiek jų atkrenta, nepasiekę Didžiosios scenos. Kokia pirmojo konkurso statistika – niekas nesuskaičiavo ir neužrašė, o po dvejų metų respublikiniame atrankos etape dalyvavo 1240 vaikų: 973 mergaitės ir 267 berniukai! Iš jų 175 dainavo solo, kiti sudarė 129 duetus, tercetus, kvartetus ir 9 oktetus. Jaunuosius dainininkus konkursui parengė 310 muzikos mokytojų. Įdomi ir kita statistika, pateikta žurnale „Kultūros barai“ 1976 m. nr.2: „Dainų dainelėje“ dalyvavo vaikai iš 68 miesto ir 12 kaimo lopšelių-darželių; iš 50 miesto ir 143 periferijos vidurinių mokyklų, iš 33 aštuonmečių ir 2 pradinių mokyklų. Šie skaičiai rodo, kad jau pirmasis konkursas išjudino ir tolimiausius šalies rajonus. „Konkurse buvo padainuota 570 skirtingų dainų, iš jų 165 lietuvių liaudies ir 245 lietuvių kompozitorių. Paminėtinas ir dar vienas iškalbingas skaičius: savo draugams konkurse akompanavo 60 pianistų – respublikos muzikos mokyklų auklėtinių. O

Štai Pušaloto, Naujosios Akmenės vaikai parodė daugiau savarankiškumo ir iniciatyvos – pasirengė patys. Antrajame konkurse geriausiai pasirodė Kauno, Alytaus, Pasvalio, Klaipėdos miestai ir rajonai. Iš tokios daugybės puikiai parengtų vaikų organizatoriams ir žiuri buvo sunku atrinkti 30 dainininkų, dalyvavusių baigiamajame koncerte. „Dainų dainelė“ tapo ne proginiu, o programiniu renginiu, kuris įaugo, įsitvirtino mokyklinio bei ikimokyklinio auklėjimo programose. Tai – kolosali estetinio auklėjimo priemonė, padedanti formuoti jauno žmogaus asmenybę, jo estetinį skonį, dorovines savybes, dvasinę kultūrą. Konkursas paskatino kiekvieną dalyvį savo jauna širdimi išsinešti į gyvenimą meilę muzikai, grožiui ir papildyti jei ne profesionalius, tai meno mėgėjų kolektyvus. O tai labai svarbu.

Apie repertuarą

Per keturiasdešimt metų „Dainų dainelės“ repertuaras kito ir keitėsi, jautriai atsiliepdamas šalies gyvenimo ritmo reikalavimams. Iki 1990 m. buvo privalomos sovietinės patriotinės dainos. Kitos – lietuvių kompozitorių ir kitų tautų kompozitorių bei liaudies dainos.

1978 m. laureatė Vitalija Buteikytė pasakojo: „Dainavau duetu su Irena Plankyte ir atstovavome Ukmergės rajono Vidiškių vidurinę mokyklą. Nors finale Operos ir baletų teatre dainavome dainą apie revoliuciją, bet ukmergiečiai iki šiol manęs prašo padainuoti tuomet bene pirmą kartą skambėjusią kompozitoriaus Mikalojaus Noviko dainą apie Ukmergę, kuri mus išvedė į televiziją ir lėmė dainuoti Laureatų koncerte. Gatvėje nepažįstami žmonės susistabdydavo ir sakydavo: „šaunuolės, jūs taip gražiai padainavote apie Ukmergę“. Tik gaila, kad negalėjome šios dainos atlikti Laureatų koncerte...“

1984 m. laureatas Dainius Numgaudis (dabar Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris), žvelgdamas į savo vaikystės laikmetį, prisipažino, kad jam pačiam kaip laureatui nepasisėkė, nes dainavo rusišką dainą „Pamaskvio vakarai“, kuri programai jau nebetiko. Koncertui rusiškų dainų jau buvo užtektinai, tad komisija nusprendė, kad Dainius dainuos „Žemaičių daktaro dainą“ pritariant liaudies instrumentų orkestrui. Liko nuoskauda, kad taip ir neteko padainuoti su „tikru“ orkestru...

Iki 1988 m. Laureatų koncerto pabaigoje visi dalyviai ir žiūrovai sustodavo bendrai dainai – Arkadijaus Ostrovskio „Te visad šviečia saulė“, kuri Sovietų Sąjungoje buvo įtvirtinta kaip visos šalies vaikų daina. Vėliau kompozitoriai kaskart buvo skatinami sukurti konkurso laureatų koncertui naują dainą. 1992 m. specialiai „Dainų dainelei“ parašyta Jaroslavo Cechanovičiaus ir Stasio Žlibino daina „Lietuva – Dainų šalis“ išsyk pasklido po Dainų šventes, kitus renginius. Ir tik 1998 metais organizatoriai nutarė neberengti konkursų naujoms dainoms sukurti, neeksperimentuoti ir paskelbti „Lietuva – Dainų šalis“ savo himnu, tradicine finaline daina, kurią jau moka visa Lietuva.

Dainų „Čunga čanga“, „Sparnuotosios sūpynės“ jaunoji atlikėja Vaida Genytė tapo keturis kartus konkursų 1980, 1982, 1986 ir 1988 m. laureate. Jos atliekamos dainos dažnai skambėjo radijo eterio bangomis, suskambo ir kitų atlikėjų lūpose. „Iš širdies“ – natūraliai kaip pati vaikystė – dainuojanti Vaida tapo konkurso „veidu ir balsu“, buvo kviečiama į iškilmingus televizijos ir radijo koncertus, garso ir vaizdo įrašus. Visa Lietuva žinojo Vaidą iš Molėtų.

Pirmuosiuose konkursuose programos pasirinkimą sąlygojo tai, kad koncertuose dalyvaudavo tik bendrojo lavinimo mokyklos. Vėliau, kai vis daugiau dainorėlių atvykdavo iš muzikos ir meno mokyklų, pradėta rinktis sudėtingesnes dainas.

1974 m. konkurso laureatės Tatjana Volkovaitė, Rūta Jutkevičiūtė ir Laima Paškauskaitė pasakojo: „Mes penkios dainingos mergaitės iš vienos klasės, tada dar septintokės mokinukės, susibūrėme į ansambluką ir pačios pasirinkdavome dainą, susibalsuodavome, nors niekada nedainavome iš natų. Žinoma, Tatjana lankė muzikos mokyklą, daugiau išmanė apie muziką. Mes visos kartu pasirinkdavome dainas, susidėliodavome balsus, kad gražiai skambėtų, – ir dainuojam. Kažkodėl pasirinkome M. K. Čiurlionio Preludą, kuris visai nebuvo skirtas dainavimui, o mes dainavome penkiais balsais! Iš tiesų – ir dabar tai atrodo fantastiška!“

1982 m. Laureatų koncerte klasės draugės Edita Kazimėkaitė, Liuda Matukaitė, Raimonda Meškinytė, Rasa Čizaitė keturiais balsais dainavo Raimondos brolio Virginijaus Meškinio dainą „Pelenų lopšinė“ pagal Justino Marcinkevičiaus žodžius. Dainą mokėsi iš Editos senelio užrašytų natų. Merginos juokiasi, kad ši daina ir jos atlikimas buvo jų šeimų bendras projektas. Tuo metu buvo labai neįprastas keturbalsis dainavimas, ir toks merginų pasirodymas buvo vienas pirmųjų konkurso istorijoje. Ši daina vėliau pasklido Lietuvoje ir buvo atliekama kitų ansamblių. Šiandien Lietuvoje keturbalsis dainavimas nieko nebestebina, tačiau – tai buvo tada! Tada keturbalsis dainavimas „buvo pripažįstamas aukšto meninio lygio įrodymu ir garantavo sėkmę“.

Palapsniui repertuaras gerokai pasipildė dainomis, atliekamomis užsienio kalba. Tai kiek nubraukė lietuviškąją „Dainų dainelės“ spalvą ir nuolat kėlė organizatorių pagrįstą reikalavimą gražinti lietuvišką originaliąją dainą. Daugelis pedagogų atsigrėžė ir išradingai interpretavo savo krašto – žemaičių, aukštaičių, dzūkų – liaudies dainas. Tad šalia klasikinių, instrumentuotų, aranžuotų užsienio ir lietuvių autorių, savos kūrybos dainų pradėjo skambėti ir liaudiškos, originaliais

akompanimentais lydimos dainos. Pvz., 1978 m. Dainų dainelės respublikiniame etape iš 654 atliktų kūrinių net trečdalį repertuaro sudarė lietuvių liaudies dainos (160) ir klasika (39)“ pasakojo tuometinės vertinimo komisijos narė G. Vanagaitė.

Šiaulietis muzikos mokytojas, kompozitorius Juozas Lygutas šypsosi: „Konkursas visai Lietuvai atvėrė tokių gražių perspektyvų! Netrukus pajutome, kad dainų vaikams, jaunimui tiek nedaug, todėl patys pradėjome kurti. Tokiu būdu iki šiol „griešyja“ visi mokytojai. Kartais ir pasiseka – dainos vaikams patinka ...“

Dažnai akompanuota įvairiais liaudies instrumentais – kanklėmis, švilpynėmis, skudučiais, kitais toniniais ir ritminiais mušamaisiais. Tuo būdu vaikai, mokiniai, žiūrovai buvo supažindinami ir su kultūros paveldu, kurį retai išvysdavai profesionaliojoje scenoje. Konkurse „Dainų dainelė“ skambėjusios dainos pasklido plačiai per visą šalį, skambėjo kituose renginiuose ir skatino tradicijų tęstinumą ir tautinį pasididžiavimą.

Rima Skarbaliūtė, pirmųjų dviejų konkursų laureatė, pasakoja, kaip su mokytoju Povilu Visocku rinko

liaudies dainas: Rima išdainavo mokytojui daugybę dainų, bet nė viena jam netiko. Tada ji nesuprato, kodėl netiko, o dabar juokiasi: jos tėvelis buvo tremtinys ir šeimoje dainuodavo tautines, viešai draudžiamas dainas, kurias Rima visas išmoko. Sovietmečiu konkursui netiko tekstai apie kryželį, takelį, Lietuvėlę ir t.t. Tad Rimos „repertuare“ neradęs tinkamos dainos, mokytojas nusivedė mokinę pas vietinius folkloro specialistus ir jie parinko lietuvių vestuvinę dainą „Piršleli – viedleli“.

Ana Kološevskaja, 1978 ir 1980 m. laureatė, pasakoja, kad ji dainavo kaip ansamblio dalyvė. „Didžiausią įspūdį paliko tai, kad kai visi laureatai susirinkome koncerto finalinei dainai, aš stovėjau greta Virgilijaus Noreikos, ir kartu dainavome „Te visad šviečia saulė“. Aš nuolat dirščiojau į garbųjį operos solistą. O pasibaigus koncertui, Operos teatro fojė mus pasitiko kiti koncerto dalyviai – irgi laureatai, dainuodami mūsų ansamblio dainą lenkų kalba „Sena plokštelė“. Tuo metu visi konkurso laureatai buvome susibūčiuliavę.“

Konkurso koncertus lankydavo broliai dvyniai Saulius ir Paulius Steponavičiai, 1980 m. laureatai. Vaikinams stebėti konkursą buvo nenumaldoma trauka, jie sirgo dainavimu. Per savo pasirodymą konkurse pritardami gitaromis, broliai dainavo: „Aš matau naują dieną greit prasidėsiant, kai audros debesys bus išsklaidyti ir saulė švies virš laisvos planetos...“

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metu konkursas tapo tikra Lietuvių dainų švente. Dauguma vaikų ir jaunimo į Laureatų koncerto sceną žengė su tautiniais rūbais, lietuviškomis dainomis, savo tautų dainomis, sužadinti tautinio pasididžiavimo jausmais. Laisvoje Lietuvoje ir laisvesnį repertuarą dainuojantys Nepriklausomybės vaikai!

1992 - 1996 metais keitėsi konkurso repertuaras: atsirado daug anglų kalba ir užsienietiškos popkultūros maniera atliekamų dainų. Sovietinių kompozitorių dainos, kaip pvz. J. Krylovo „Sparnuotosios sūpynės“, buvo jaunimo kategoriškai atmestos, nebeįdomios tapo ir lietuvių liaudies bei originalios lietuvių autorių dainos. Konkurse mokiniai - dar ir netaisyklinga kalba - traukė angliškas, itališkas dainas, amerikietiškus spiriĉuelus, prancūziškus šansonus, retas kuris norėjo dainuoti lietuviškai. Visa tai atrodė liūdna ir provincialu.

Nuo 1998 m. Švietimo ir mokslo ministerija „Dainų dainelę“ organizuoti patikėjo Nacionalinei M. K. Čiurlionio menų mokyklai - ji, kaip pagrindinė šalies muzikinio ugdymo mokykla, užtikrino kvalifikuotą metodinę paramą organizuojant konkursą. Buvo suburta kūrybinga organizacinė grupė: Lietuvos televizijai atstovavo prodiuserė Irena Didžiulienė ir režisierė Zita Radvilienė, konkursą koordinavo Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos direktorius Romualdas Kondrotas ir ministerijos atstovas Žilvinas Meškuotis. Dirbant šiai grupei buvo parengta nauja konkurso koncepcija: tais pačiais metais buvo pakoreguoti konkurso nuostatai. 1998 m. „Dainų dainelė“ išsiplėtė iki festivalio-konkurso. Festivalis buvo atviras visiems moksleiviams.

vokalinės raiškos žanrams. Dalyviai galėjo greta lietuvių ir užsienio kompozitorių kūrinų, lietuvių arba kitų šalyje gyvenančių tautų (lenkų, rusų ir kt.) liaudies dainų atlikti savo kūrybos dainas. Po truputį liaudies dainos repertuare pradėjo atgauti seniau turėtas pozicijas. Tais metais Švietimo ir mokslo ministerija kartu su Lietuvos televizija nusprendė eksperimentuoti organizuojant patį konkursą - respublikinio etapo koncertai buvo rengiami ir transliuojami per televiziją iš skirtingų šalies miestų (Mažeikių, Klaipėdos, Šiaulių, Kauno, Alytaus, Panevėžio, Vilniaus, Marijampolės). Tuose miestuose savivaldybių švietimo ir kultūros skyriai surengė puikias šventes, žiūrovų salėse nebuvo net kur stovėti. Profesionaliai įvertinus tokias išvažiuojamąsias dainorėlių atrankas buvo aišku, kad vaikams buvo sukurtos kiek nevienodos konkursui sąlygos, pvz. Šiaulių dramos teatre visai kitokios sąlygos repetitijoms, kitokia salės akustika, nei Lietuvos vaikų ir jaunimo centre ar Mažeikių, Alytaus kultūros rūmuose - tačiau „Dainų dainelė“ tapo modernesnė, spalvingesnė. Ir laikas įrodė, kad dalis tų žiedų užmezgė brandžių vaisių.

1998 m. Laureatų koncerte buvo parodyta tiek daug gabių vaikų, kad pirmą ir vienintelį kartą konkurso istorijoje programą sudarė 3 dalys ir buvo padainuota 52 dainos (įprastai būna 2 dalys iki 44 dainų). „Lai vaikai dainuoja, nesvarbu, kad koncertas užsitęs“, tada kalbėjo konkurso vertinimo komisija ir organizatoriai.

2006 metais festivalio - konkurso idėjos atsisakyta. Buvo pasirinktas keturių atrankos etapų jaunųjų dainininkų konkurso modelis. Privalomai viena iš repertuaro dainų turi būti lietuvių liaudies daina (autentiška, išplėta ir t.t.). Zoninio etapo vertinimo komisijas pradėta sudaryti iš konkurse dalyvaujančių savivaldybių administracijų deleguotų asmenų, pirmininku skiriant respublikinės vertinimo komisijos narį.

2009 m. vėl buvo atnaujinti konkurso nuostatai, nustatant, kad jaunieji dainininkai turi parengti iki 10 minučių trukmės koncertinę trijų dainų programą, nes žiuri, būdavo, tik skėsteli rankomis - sunku spręsti apie vaiko ar jaunuolio balso grožį ir atlikimo galimybes, kai visos trys dainos pasirenkamos trumputės: jei suteiksi galimybę dainuoti respublikiniame etape, tas dainelės „pyptelėjimas“ liks nesuprastas. Todėl nuostatai skelbė, kad viena iš dainų turi būti lietuvių liaudies daina (autentiška, išplėta, harmonizuota ar pan.), kitos dvi - įvairių vokalinės muzikos žanrų lietuvių ar užsienio kompozitorių kūrybos, lietuvių ar kitų šalyje gyvenančių tautų liaudies dainos, mokytojų ir mokinių kūrybos dainos. Konkurso nuostatais rekomenduojama rinktis skirtingų autorių, kontrastingo pobūdžio ir stilistikos kūrinius, atsižvelgiant į amžiaus tarpsnio ir balso ypatumus, dainininkų gebėjimus, dainas atliekant lietuvių kalba ir vieną jų iš koncertinės programos ansamblio (išskyrus ikimokyklinukų) privalo atlikti *a cappella* (be instrumentinio pritarimo).

Ir štai pateikiame 2012 m. „Dainų dainelės“ repertuaro suvestinę: konkurso respublikiniame etape buvo atliktos 1347 dainos: 458 lietuvių liaudies, 755 lietuvių ir 134 užsienio kompozitorių ir dainų autorių dainos. Populiariausios buvo lietuvių kompozitorių Bangos Balakauskienės, Indrės Mažuikaitės, Gedimino Kalino, Vytauto Šeinausko, Tomo Leiburo, Algimanto Raudonikio, Rūtos Bočkienės, Leonido Abario, Elenos Tolvaišienės, Mikalojaus Noviko ir kt. dainos.

Siekiant atnaujinti konkurso repertuarą, 2006 - 2013 metais Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla išleido naujų lietuvių kompozitorių dainų vaikams 5 rinkinius: „Dainos vaikams“ (23 dainos), „Stiklo ženklai“ (15 dainų), „Lašeliukai“ (19 dainų), „Nuskambėjo keliai“ (25 dainos), „Mėlyno šilo muzika“ (25 dainos).

Apie šventę ir sceną

„Mano dainavimas šiame konkurse buvo visos mūsų didelės šeimos ir giminės šventė bei rūpestis“, prisimena 1974 m. laureatas Giedrius Valiukas. „Kiekvienas jų turėjo pareigas: vieni rūpinosi koncertiniu kostiumu, kiti repetavo su manimi dainos judesius, nusilenkimus. O močiutė buvo didžiausias konkursas gerbėjas ir „fanas“. Vėliau šeima pastebėjo, kad mano brolis, nuolat besisukinėjantis greta, taip pat turi gabumų dainavimui“. Ir suskambo puikus brolių duetas antrojoje „Dainų dainelėje“.

1974 m. laureatės Alina Stelingytė, Alma Kuneikaitė, Irena Jucytė pasakoja: „Įsimintinas buvo Laureatų koncertas dabartinėje Nacionalinėje filharmonijoje, tikrai mums, laureatams, jaukesnėje aplinkoje, nei Operos ir baletų teatre. Koncerte atlikome dvi dainas. Publika taip audringai plojo, kad ėjome nusilenkti keletą kartų ir pakartojome antrąją dainą – Miko Vaitkevičiaus „Prisiminimų valsą“. Kažkas iš balkono mums numetė rožę... Po mūsų pasirodymo savo dainas kartojė visi laureatai. Esu išsaugojusi net to koncerto programėlę su dalyvių ir mums akomponavusių muzikantų autografais. Prisimenu ir dovanėlę, kurią gavau – mielą pūkuotą žaislinį kačiuką... Nors mes profesionaliomis dainininkėmis ir netapome, tačiau daina lydi mus visur: ir išvykose, ir gamtoje ir draugų susijėjimuose. Dar viena labai svarbi detalė: tais griežtais sovietiniais laikais pirmojo konkurso „Dainų dainelė“ laureato diplome nebuvo nė vieno žodžio rusų kalba. Manytume, kad šis konkursas buvo kupinas lietuviybės, patriotizmo dvasios, tai buvo Lietuvos atgimimo pirmoji apraiška.“

1976 m. mažametės laureatės Vaiva Venislovaitė ir Rita Balbierytė atsimena, kad į Laureatų koncerto sceną ėjo įsikibusios į mamų ir vadovės rankas, nieko aplink nematė, bet svarbiausią dalyką žinojo, kad reikia labai labai šypsotis ir dainuoti. Mažylės dainavo rusų kalba iš animacinio filmuko žymiąją Kulverstuko ir Krokodilo Genos dainą apie gimtadienį. Iki šiolei jos išsaugojo konkurso dovanas – raudonus rankinukus su žaisliniais gydytojo instrumentais.

Per respublikinių etapų ir laureatų koncertus dainorėlius į sceną lydėjo vedėjai teta Beta (Bernadeta Lukošūtė) ir Romualdas Smalstys. Teta Beta maloniu balsu ir supratingu, paskatinančiu žodžiu drąsino konkurso dalyvius.

Laureatų koncertams akompanavo du orkestrai: grojo Lietuvos televizijos ir radijo lengvosios muzikos orkestras ir Liaudies instrumentų orkestras. Lietuvos televizijos ir radijo lengvosios muzikos orkestrui vadovavo dirigentai Aloyzas Končius

(1969-1985), Tauras Adomavičius (1985-1991) ir Jaroslavas Cechanovičius (1991-2008). 1993-2008 m. orkestre dirbo dirigentas Tomas Leiburas. Liaudies instrumentų orkestrui vadovavo Pranas Tamošaitis.

Salantų mokyklos laureatų vadovai Danutė ir Petras Pučkoriai pasakoja: „Mums grįžus po laureatų koncertų mūsų pasitikti ir pasveikinti su gėlėmis į mokyklą susirinkdavo miestelio valdžia, mokytojai. Mokiniai džiaugdavosi, kad jų draugai dainavo sostinėje, pamatydavo Gedimino pilį – tai buvo nepaprasta. Ir mes tobulėjom, stebėdami kaip dainuoja Šiaulių, Kauno, kitų miestų dainininkai.“

1978 m. laureatė Rasa Mačiūnaitė rašo: „Kas gali būti tyresnio, tikresnio, švaresnio už mažytę širdelę, kuri tuomet, prieš daugelį metų, spurdėjo iš virpulio ir džiaugsmo... Kiek daug tuomet man, 10-metei mergaitei, reikė didžiulė Operos ir baleto teatro scena, simfoninis orkestras, pilna salė žiūrovų, plojančių man, mažytei mergaičiukei ir jos dainelei „Piemenukas“. Mama dar ir dabar, praėjus tiek metų, paprašo: „Na, piemenuk, dūduki rageliu, jau rasa sužibo ant žolių...“ ir braukia džiaugsmo ašarą... Kiek daug šis konkursas ir laureato titulas reiškia dabar man ir mano vaikams!“

Angelė Akulavičiūtė (vėliau Kiliuvienė), ir Laimutis Sėdžius – įsimintinas vedėjų duetas – visada pasisveikindavo eilėraščiu:

„Nuo balto kelio, nuo balto tako,
Paleisim dainą lyg paukštį lakų.
Tegul ji skrenda, tegul ji kyla,
Per gimtą šalį, laukus ir tylą.“

Tegul kartoja ją draugas draugui,
Kaip skambų paukštį tegul ją saugo.
Gražiai pradėjus draugystės kelią,
Aidėk tėvynei „Dainų dainele“.

Angelė prisimena pačią pirmąją „Dainų dainele“, kai jie buvo jauni ir „žali“ studentai, o griežtas, tvirtas operatoriaus mostas, žodis „pradedam“ ir po to skambantys muzikiniai „Dainų dainelės“ šaukiniai buvo ženklas išeiti į sceną. „Baimė buvo begalinė, – prisimena Angelė. – Pajutome žiūrovų dėmesį, pradėjome regzti mintį, kalbėti – ir jaudulys dingo“. Laimutis paantrino: „Kai reikėjo pakilti į sceną ir skelbti dainininkus, taip virpėjo keliai, kad atrodė, jog visi tai pastebi...“ Angelė ir Laimutis neatsigindavo mažųjų dainininkų dėmesio: visi norėjo įsikibti jiems į parankę, prisiglausti, užsiropšti ant kelių ar pasėdėti greta. Laimutis buvo toks elegantiškas, atidus partneris, šalia kurio Angelei, jaunai lituanistei, buvo kiek drąsiau scenoje.

Lietuvos estrados dainininkė Danutė Buklrevičiūtė atsimena, kad nuo vaikystės norėjo būti garsi aktorė ir vaidinti scenoje. „Dainų dainele“ buvo kaip ir daugelio mažų mergaičių svajonė, o Danutei ši svajonė pildėsi ir visam gyvenimui įskiepijo meilę

dainai, supažindino su kompozitoriais, poetais, kurie iki tol buvo tokie nepasiekiami. „Daina vedė mane į sceną, į televiziją, padarė mane laimingą.“

Kristina Vilkauskaitė, 1982, 1984 ir 1986 m. laureatė: „Atsimenu savo konkursus – buvo siaubinga, kai kiekvieną kartą išėjusi į sceną pamiršdavau dainos žodžius. Pamenu, jau grojama mano dainos įžanga ir žinau, kad turiu įstoti, bet aš negaliu, negaliu, negaliu... – ir viskas, aš galiu! Dabar dar virpuliukas nueina per kūną, prisiminus tas dienas ir tuos koncertus. Mane labiausiai glumino tai, kad galiu pavesti mokyklą, mokytojus, Mamą.“

gyvenimo patirtį ir tai, kad tapau muzikos mokytoja. Gaila, kad neišsaugojau tokios brangintinos dovanėlės – triolos. Tai toks pučiamasis klavišinis muzikos instrumentas.“

1990 metais konkurso laureatų koncertas vyko Vilniaus kultūros ir sporto rūmuose. Laureatų koncerto vedėjų pora buvo Ilona Balsytė (irgi šio konkurso laureatė) ir Vytautas Kernagis, kuriuos visi pažinojo iš teatro ar koncertų scenų ir didžiavosi jų pakviečiami į sceną.

Darželinukai visi nori dainuoti, vaikučius galima paskatinti, o kaip jaunus vyrus pavyksta prisivilioti? Todėl nustembi, kai roko, metalo ritmų laikmetyje išgirsti vaikus dainuojančius liaudies dainą. Vienas jų – šiandien jau gydytojas profesorius Arvydas Laurinavičius pasakoja: „Mes savo noru eidavome į repeticijas, net per didžiąsias pertraukas sueidavome į muzikos kabinetą padainuoti. Mokytojas Jonas Kizelis gerbė ir mylėjo mokinius. Jis įskiepijo mums poreikį dainuoti. Todėl ir palikę mokyklas, dalyvavome aukštųjų mokyklų choruose, ansambliuose, vėliau susirasdavome kitus kolektyvus. Aš pats dainavau Vilniaus universiteto dainų ir šokių ansamblyje, vėliau folkloro ansamblyje „Ratilio“.

Audronė Stepankevičiūtė, 1974 m. konkurso laureatė, prisimena: „Televizijos studijoje žiūrovų nebuvo, karščiu plieskė lempos, judėjo, krutėjo filmuotojai, režisieriai, redaktoriai, todėl buvo labai nedrąsu. Mano puikieji mokytojai Aldonai Pulauskienei, šiandien žymaus džiazos pianisto Dainiaus Pulausko mamai, esu dėkinga už savo

Kaip savotišką virsmą ir Lietuvos laisvėjimo ženklą galima suvokti ir nuo 1992 metų į konkursą pirmą kartą kviečiamus užsienyje gyvenančių lietuvių vaikus. Pirmąja užsienietė laureate tapo Čikagos K. Donelaičio lituanistinės mokyklos auklėtinė Janina Adickaitė. Užsienio lietuvių iš Baltarusijos, Lenkijos, Vokietijos, JAV dalyvavimas konkurse tapo gražia konkurso tradicija. Keturis kartus „Dainų dainelė“ atvėrė duris visiems pasaulio lietuviams, tačiau 2000 m. dėl finansinių sunkumų Švietimo ir mokslo ministerija nebegalėjo paremti atvykstančiųjų.

1994 m. „Dainų dainelės“ konkursą vedė Sigutis Jačėnas su dešimtmete dukrele Julija. 1998 m. respublikinio etapo ir laureatų koncertus vedė aktorai Agnė Sunklodaitė ir Arturas Varnas, 2000 m. – Agnė Sunklodaitė ir Gediminas Storpirstis. 2002 m. dalyvius užkulisuose kalbino jaunas TV konkurso talkininkas Paulius Skučas, o scenoje juos žaismingai pristatydavo aktorius Andrius Bialobžeskis.

Kaip prisimena mokytoja Benedikta Dailydienė, ji iki šiol gyvena šiuo konkursu (kaip ir visa jos šeima), atlydi kauniečius dainininkus į konkursą ir stebi jų pasirodymus. Mokytoja veda sąsiuvinius, telefonu susiskambina su kitais mokytojais – „šešėline“ konkurso vertinimo komisija, kuri analizuoja, kritikuoja ar pritaria naujiems pokyčiams, visada įvertina augantį dainavimo kultūros lygį, džiaugiasi kitų mokytojų darbu.

„Dainų dainelė“ kaskart visi palydėdavo su nuostaba – kokie talentingi vaikai, kiek jų daug, koks repertuaras, koks laisvumas, nuoširdumas! „Iš tiesų „Dainų dainelė“ yra ne tik jam ir jai, ji yra visų mylima, laukiama, nes ji – mūsų visų!“ „Mano močiutė žiūri „Dainų dainelė“ ir laukia, kada mane parodys, – pasakojo vaikas. – Šiomet ir aš dalyvauju, pagaliau močiutė ir mane pamatys, nes ji to labai laukia.“ „O aš visam darželiui esu pasakęs, kad dalyvauju „Dainų dainelėje“, – gyrėsi mažylis. „Labai smagu, kad ir Lietuvos valdžia žiūri „Dainų dainelė“, – droviai šypsojosi mergaitė, – ir Lietuvos prezidentai yra mus sveikinę.“ O merginos žibančiomis akimis pasakojo: „Kai sužinojome, kad patekome į respublikinį etapą, visos apsikabinome, džiaugėmės ir šokome. Tai pats rimčiausias konkursas, nes reikia didelio pasirėngimo. Manytume, kiekvieno dainininko svajonė yra padainuoti „Dainų dainelėje“. „Kodėl visi galvoja, kad „Dainų dainelė“ yra tik mažiukų ir jų tėvelių reikalas. Ne – čia mūsų dauguma, – sako gimnazistai, – „Dainų dainelė“ yra jėga!“

„Ir koncerto metu taip norėdavosi verkti – tokia šventa dvasia tyro, tokie visi esame pakylėti.“

Šiandien „Dainų dainelė“, kaip sako patys jos dalyviai, išlaikė savitą dvasią, konkurse dainuoti malonu, ir nors iš pradžių pajauti scenos baimę, bet paskui užlieja džiaugsmo banga, – tau ploja tribūnos ir visa Lietuva. „Lietuva be „Dainų dainelės“ – tai ne Lietuva“, – taip kategoriškai teigia šiandieninis jaunimas.

Minėtina, kad netgi renginio scenografijos kūrimas buvo patikėtas vaikams: 2000 metais dekoraciją konkursui kūrė Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos jaunieji dailininkai, 2002-aisiais – Jūratės Stauskaitės vaikų ir jaunimo dailės mokyklos mokiniai. Buvo surengtas Lietuvos vaikų piešinių konkursas tema „Mano Dainų dainelė“, kitais metais piešinių, ketureilių ir linkėjimų konkursas „Dainų dainelė Karūnos šalyje“. Abiejų konkursų geriausių piešinių parodos Laureatų koncerto metu puošė Operos ir baletų teatro fojė, o solidžios dailininkų vertinimo komisijos atrinktų geriausių piešinių autoriai džiaugėsi saldžiomis dovanomis. Buvo įvertinti ir geriausi ketureiliai bei linkėjimai, dedikuoti konkursui. Jūs konkurso koncertuose skaitė vedėjas aktorius Andrius Bialobžeskis.

Iš pat pradžių konkursas buvo transliuojamas iš Lietuvos televizijos studijos, vėliau ir iki 2002 m. respublikinio etapo koncertai buvo transliuojami iš Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetės muzikos mokyklos, iki 2006 m. – iš Lietuvos vaikų ir jaunimo centro. Nuo 2008 m. konkurso koncertai sugrįžo į Lietuvos televizijos studiją ir tais metais jauniems dainininkams pritarė instrumentinis ansamblis, vadovaujamas saksofonininko Danieliaus Praspaliausko. Dėl Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro scenos rekonstrukcijos 2008 m.

„Dainų dainelės“ Laureatų koncertas vyko Vilniaus Kongresų rūmų salėje. Tada koncertą vedė Jurgis Brūzga su Sigita Stankevičiūte-Vozbutiene.

Nuo 2010 m. „Dainų dainelės“ koncertus veda Ignas Krupavičius. 2010, 2012 ir 2014 metais TV koncertų dainorėliams pritaria LRT instrumentinė grupė, vadovaujama pianisto Dainiaus Pulausko, o Laureatų koncertuose ši grupė groja kartu su Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos simfoniniu orkestru, vadovojamam Martyno Staškaus.

2010 m. laureatė Monika Šakytė teigia, kad „Dainų dainelės“ konkursas yra puiki patirtis kiekvienam tobulėjančiam atlikėjui – juk ne kasdien užlipsi į Operos ir baletų teatro sceną. Merginai labai patinka tai, kad ji gali dainuoti pritariant orkestrui. Scenos baimę atlikėja stengiasi įveikti įsijausdama į dainą, jos drąsą skatina artimųjų ir draugų palaikymas.

2012 m. laureatė Simona Skrebutėnaitė stebisi: „niekad negalvojau, kad esu pajėgi dainuoti operos ariją. „Dainų dainelė“ įrodė man, jog dainavimas yra tai, kas manyje užpildo tą laisvai plevėsuojančią tuščią erdvę. Esu dėkinga konkursui ir, žinoma, savo mokytojai Vítai Pimpienei už tai, kad ji dalina savo širdį mums bei ugdo kiekvieną mūsų, vildamasi, jog jos paruoštas mokinys tiek pat atiduos savęs publikai, kuriai koncertuos.“

2014 m. vertinimo komisijos narė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė Irena Milkevičiūtė teigia, kad „lydimas muzikos žmogus yra ir darbštesnis, ir doresnis, ir gražesnis – tai įrodė ir mokslininkai. Muzika visuomet buvo ir bus laimingas bilietas į įdomų gyvenimą“.

2008 – 2014 m. vertinimo komisijos narė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos docentė Jolanta Čiurilaitė samprotauja: „Kiekvienas balsas individualus, – kaip pirštų atspaudai, kaip chromosomos, kaip mūsų veido bruožai. Dainavimas yra viena iš organizmo funkcijų, savęs pažinimas, ėjimas savo individualybės link. Balso ugdymas sudėtingas, laiko ir kantrybės reikalaujantis procesas, bet, manau, teikiantis begalę malonių ir netikėtų potyrių, o kartais tampantis ir tavo likimu. Išėdami į sceną tampame drąsesni, tvirtiname charakterį, valią, ugdome orumą ir savo vertės pojūtį. Konkursas tobulėja, gerėja vokalo kokybė, įvairėja repertuaras, atlikėjai mažiau kopijuoja kitų dainininkų dainavimą ir ieško savo interpretacijos ir stiliaus“.

2014 m. Metų mokytoja Stasė Skurulskienė mano, kad „konkursui solidumo neabejotinai suteikia organizacinis tandemas: Švietimo ir mokslo ministerija, Lietuvos televizija, Nacionalinė M. K. Čiurlionio menų mokykla ir išskirtinės vertinimo komisijos kompetencija. Dažniausiai konkurse pirmininkauja Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Solinio dainavimo katedros vedėjai: nuo profesoriaus Zenonu Paulausku iki profesoriaus Virgilijaus Noreikos. Įžvalgiai parinkti komisijos nariai – gi pagalvokime, kokia palaima vaikams ir jaunuoliams dainuoti tokio lygio vertinimo komisijai! Nesvarbu kaip ten sekasi, bet tai neabejotai įsimintiniausia likusiam gyvenimui. Todėl kiekvienas jų, vardindamas asmeninius pasiekimus, visada džiugiai prisimena savo dalyvavimą „Dainų dainelės“ konkurse. Tai jaunojo žmogaus patirtys ir biografijos praturtinimas, nesvarbu koku profesiniu keliu bepasuktų“.

Vertinimo komisijos pirmininkas nuo 2008 m. Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius Virgilijus Noreika sako: „Nuo pat mažumės per liaudies dainą, sutartinę, per mokyklas ir vietas bendruomenes, kultūros centrus „Dainų dainelė“ užvaldo visą Lietuvą. Žmonės pasiilgę lietuviškos

dainos ir lietuviškos tarties. „Dainų dainelė“ daro didelę pažangą: konkurse daug teisingo ir taisyklingo dainavimo. Man labiausiai patinka „Dainų dainelėje“ lietuviškumo gausa.

Vaikams linkiu mylėti muziką – nelaimėtas konkursas nėra pralaimėtas gyvenimas. O muzikos pedagogams: saugokit vaikučių balsus ir nedarykit iš vaikų žvaigždžių – jų bus, jei vaikų balsų nenukamuosime“.

Per 40 metų buvo padalinta gausybė apdovanojimų. Nuo pat konkurso pradžios konkursas turėjo daugybę draugų, kurie skirdavo ir skiria dovanas visų konkurso etapų dalyviams ir laureatams – ir būtinai kiekvienas jų džiaugiasi skanėstais. Daugeliui gavusiųjų tai yra nepaprastas įspūdis laikyti apglėbus dėžę saldumynų. Po iškilnių į savo miestus ir kaimus grįžę konkurso jaunieji dainininkai, nuoširdžiai džiaugiasi prizais ir dovanomis, su šeimomis ir draugais smagiai triauškindami „laureatų“ saldinius.

„Gavau dovanų pliušinį meškiuką, su kuriuo vėliau miegojo mano sūnus. Tą meškiuką turiu ir šiandien“.
„Laureate tapau ir gavau prizą – kankles, kurias iki šiol laikau namuose ant pianino“.
„Tebeturime koncerto programėlę, priraizgytą vedėjų, vertinimo komisijos, kitų laureatų, su kuriais ypač susibičiuliavome, parašais ir linkėjimais“.
„Laimėjau žiūrovų prizą – didelį raudoną dviratį ir jį iki šiol kartais minu“.
„Jau augindamos vaikus, kaskart atvykusios į Vilnių jiems rodydavome Operos ir baletu teatrą ir aiškinau, kad šiame teatre būdamas mokinėmis dainavome Laureatų koncerte“.
„Dainų dainelės“ akimirksniu yra vienos nuostabiųjų mano gyvenime ir tai sakau labai nuoširdžiai. Jaučiu didelę pagarbą tiems, kurie organizuoja, remia šį nuostabų konkursą ir dalyvaujančius jame“.

Apie kelią iki Vilniaus

Ne visi žinome, nuo ko ir kaip prasideda konkursas, kiek jaunas dainininkas repetuoja, dirba, vedamas mokytojo, kol „ateina“ į televizijos koncerto sceną. Buvo ir taip, kad „Dainų dainelės“ koncertų žiūrovai domėjosi, ar jų vaikai dar gali dalyvauti šiame patraukliame TV projekte. Jie nustebdavo sužinoję, kad iki pasirodymo televizijoje vyksta trys ilgi konkurso atrankos etapai: mokyklos – savivaldybės – zonis, kol pasiekia respublikinį.

Pirmasis etapas žiniasklaidoje mažiausiai pastebimas. O mokytojai rengia dainorėlius keletą mėnesių, pusmetį ir dar ilgiau. Puoselėja ir ugdo jau atrastus dainininkus. Arba žvalgosi naujų mokinių – atsirenka tuos, kurie nori ir gali dainuoti. Žinoma, mokytojui smagu, jei jis turi iš ko rinktis – iš gerų ir pačių geriausių; aišku, ne visur ir ne visada taip yra.

Alytiškė mokytoja Aldona Ramanauskaitė minėjo, kad „labai svarbu parinkti repertuarą, tinkamą dainininkų balsams ir jų galimybėms. Dirbu ne su stipriausiais, geriausius muzikinius duomenis turinčiais vaikais, o su tais, kurie nori dainuoti. Ansamblyje būna ir labai stiprių, ir vidutinių, ir silpnokų balsų. Reikia pasitelkti nuovokumą, kūrybingumą, gerokai pasukti galvą ir rasti tinkamiausią variantą, ką padaryti iš turimos medžiagos, kad dainuoti būtų ir smagu, malonu, ir patogiu. Mėnesį intensyviai padirbėjus atsirasdavo ir kitų sprendimų, pavyzdžiui, solistui pritaria vokalinis kvartetas.“

Pirmojo atrankos etapo renginiai organizuojami mokyklose lapkričio mėnesį. Jei pageidaujančių dainuoti būna mažiau, pasirenkama vieša koncertinės programos perklausa, pasikonsultuojama su kitais mokytojais – ir dalyviai iš karto registruojami į antrąjį etapą.

Antrasis etapas organizuojamas visose savivaldybėse gruodžio – sausio mėnesiais. Kiekvienoje savivaldybėje sudaroma vertinimo komisija (gali būti nuo 3 iki 8 narių). Pastaraisiais metais vis rečiau komisijos pirmininku ar nariais kviečiami ekspertai iš kitos savivaldybės.

Tikrai smagu, kad antrojo etapo renginiai plačiai nušviečiami vietinėje spaudoje, mokyklų laikraštukuose ar interneto tinklapiuose, aptariant dainininkų pasirodymus, mokytojų darbą ir pasiekimus, iliustruojant nuotraukomis ir dalyvių pasisakymais. Tikrai jaudina, kai skaitai, kad ir trečiąjį kartą į tolesnį etapą nepatekęs mokinys nepasiduoda, ryžtasi ir kitais metais vėl dalyvauti konkurse.

Trečiasis etapas – zoniiniai renginiai vyksta sausio–vasario mėnesiais. Jeigu 2002 m. buvo 11 zonų, tai vėliau teko didinti jų skaičių: 2004 – 12, 2006 – 13, 2008 ir 2010 – 12, 2012 ir 2014 – 15. Renginiai nuolat vyksta Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Visagine ir Šalčininkuose. Kitose zonose vyksta konkurso rengėjų rotacija: Dzūkijoje – Varėnoje (2), Druskininkuose (3), Alytuje, Lazdijuose; Suvalkijoje – Šakiuose, Kalvarijoje, Marijampolėje (3), Vilkaviškyje, Kazlų Rūdoje; Žemaitijoje – Plungėje (2), Mažeikiuose (3), Telšiuose; Vakarų Lietuvoje – Palangoje, Kretingoje (3), Šilutėje; Vakarų vidurio Lietuvoje – Šilalėje (2), Raseiniuose, Kelmėje (2), Tauragėje; Vidurio Lietuvoje – Ukmergėje (2), Jonavoje (2), Kėdainiuose; Panevėžio krašto – Biržuose, Pasvalyje, Kupiškyje; Šiaulių krašto – Radviliškyje (2). Koncertai vyksta muzikos ir meno mokyklų, kultūros centrų, gimnazijų ir vidurinių mokyklų salėse. Ne vieną kartą zoniinio etapo renginius koordinavo mokyklų vadovai Česlava Pimpienė, Arvydas Girdzijauskas, Vytautas Girčius, Lilija Ragožienė, Emilija Kriščiūnaitė, Antanina Laurenčikienė, Genovaitė Žiobakienė, Ričardas Grušas, Roma Jurgilienė, Laimutė Vaitiekūnienė, Tautvilis Kiznis, Bernardas Anužis ir švietimo padalinių darbuotojai Virginija Naruškevičienė, Gintaras Balčiūnas, Vanda Pangonienė, Nijolė Zakalskienė, Ingrida Krikštaponienė.

2014 m. „Dainų dainelės“ trečiasis etapas sausio 15 – vasario 7 d. vyko Šalčininkuose, Visagine, Varėnoje, Vilniuje, Kelmėje, Kretingoje, Mažeikiuose, Kaune, Radviliškyje, Klaipėdoje, Šiauliuose, Jonavoje, Kupiškyje,

Panevėžyje ir Marijampolėje. Dalyvių pasirodymus vertino visų 60-ties savivaldybių deleguoti muzikos ekspertai. Komisijos nariai atrankos koncerte negalėjo dalyvauti kaip solistų ar ansamblių vadovai. Viso 2014 m. zoniinė vertinimo komisijoje dirbo 90 narių! Trečiojo etapo renginiuose dainavo 475 solistai, duetai, tercetai, kvartetai ir kitos sudėties vokaliniai ansambliai. Palyginimui pateikiame ankstesniųjų metų duomenis: 2012 m. buvo 449, 2010 m. – 376 trečiojo etapo dalyvių.

Ketvirtasis etapas vyksta jau Vilniuje, Lietuvos televizijos scenoje. 2014 m. vasario 22 – gegužės 24 d. per LRT transliuojami 14-ka koncertų sudaro puikias galimybes visuomenei įvertinti jaunųjų dainininkų gebėjimus. Į koncertus pakviesti 196 solistai, 152 ansambliai. Daininikai įvairiausių amžiaus tarpinių: 64 ikimokyklinukai, 88 pradinukai, 89 – 11-14 metų, 107 – 15-19 metų mokiniai.

2014 metais dainininkų pasirodymą vertina komisija: pirmininkas profesorius Virgilijus Noreika, vicepirmininkas Romualdas Kondrotas, žiuri nariai – operos dainininkės profesorė Irena Milkevičiūtė ir Jolanta Čiurilaitė, chorvedė Virginija Katinienė, dainų tekstų autorius Albertas Antanavičius, konkurso programos koordinatorius Žilvinas Meškuotis ir komisijos sekretorė Dalia Tumosaitė. Žiuri didžiausią dėmesį skiria muzikinio teksto intonavimui, solisto vokaliniais duomenimis, ansambliškumui, repertuaro pasirinkimui ir interpretacijai, artistiškumui, sceninei kultūrai. Tai išties solidus dainavimo gebėjimų ir sceninės elgsenos vertinimas.

Anot vertinimo komisijos vicepirmininko, Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos direktoriaus Romualdo Kondroto, „namie“ dainuoja vaikai be garso aparatūros ir mikrofonų, taip sakant, „gyvai“. Televizijoje garso technika dainininkams kaip ir pakiša koją. „Mes (komisija ar, geriau, patarėjai) niekada nesakome: dainuok tą ar tą. Mes rekomenduojame: mums svarbu, kad vaikas ar kolektyvas dainuotų tai, ką jis geriausiai moka, kas jam geriausiai tinka. Žinoma, gali atsitikti ir taip, kad šiandien yra „ne jo diena“. Kita vertus, tai yra konkursas, varžytuvės, ir nieko čia nepadarysi – yra nugalėtojai, yra... kiti. Bet, man regis, kad „Dainų dainelė“ yra labai gera loterija – čia niekas niekada nepralošia.“

Po respublikinio etapo dainininkai atvedami į šalies meno šventovę – Lietuvos nacionalinį operos ir baletų teatrą. 2014 m. antrojo respublikinio etapo koncerto dalyvė iš Pakruojo patirtus išpūdžius mini savo mokyklos laikraštyje: „Labai įdomu buvo klausytis ir stebėti savo konkurentus, o kai atėjo mūsų eilė, taip susijaudinau, kad scenoje buvo sunku padainuoti.“

Pasibaigus laureatų koncertui, kai, rodos, „Dainų dainelė“ atsisveikino dvejiems metams, visai netrukus – vieni kone kitą dieną, kiti – išsyk po vasaros atostogų – ir mokytojai, ir mokiniai pradeda rinktis koncertinę programą sekančiam konkursui „Dainų dainelė“, nustato gaires naujam keliui iki Vilniaus ir svajoja apie būsimąją šventę Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro scenoje.

Apie „paukštuką“, kuriam Keturiasdešimt

„Džiugu regėti tą balsingąją Lietuvos paukštę, jau tiek kartų tiesiančią skrydžiui spamus. Kiek daug padaryta, kiek daug nuveikta mūsų lietuviškos muzikinės kultūros baruose. Sunku būtų šiandien surasti Lietuvoje muzikinę instituciją, sceną, kurion nebūtų atėjusių dainorėlių iš „Dainų dainelės“ žemės“ teigia 2008 ir 2010 m. „Dainų dainelės“ vertinimo komisijos narys Stasys Žlibinas. Poetas sveikina ir ketureiliu:

„Dainų dainele“, mano vyturėli,
Per gimtą žemę mus visur lydėk,
Čiulbėk, plasnoki į padangės mėlį,
Dainų dainom per Lietuvą skambėk!

Daugelis šiandienos žymių atlikėjų savo muzikinį kelią arba „takelį“ pradėjo nuo „Dainų dainelės“. Konkursas „Dainų dainelė“ surašė savo laureatus ir sudarė nemažą Lietuvos solistų, prodiuserių, režisierių, dirigentų sąrašą. Į aukštąsias vokalo studijas pasuko „Dainų dainelės“ laureatai – nūdienos profesionalūs dainininkai ir pedagogai: Judita Leitaitė, Sigutė Trimakaitė, Gintarė Skėrytė, Alicija Višumirskaja; Vytautas Juozapaitis; operos solistai Liudas Mikalauskas, Asta Zubaitė, Audrius Rubežius, Vida Taurinskaitė, Kristina Zmailaitė, Edmundas Seilius, Regina Šilinskaitė, Deividas Staponkus, Rafailas Karpis, Viktorija Stanelytė, Laura Zigmantaitė, Aušra Cicėnaitė, Inesa

Linaburgytė, Tomas Ladyga, Ona Kolobovaitė; niekad nepatolę nuo muzikos Liucija Šaveiko, Rima Skarbaliūtė, Aušra Račickaitė, Lina Valantiejūtė, broliai Saulius ir Paulius Steponavičiai, Vitalija Blinstrubytė, Dainius Jakštas; užsienio operų teatruose dainuojantys Aušrinė Skundytė, Algis Lunskis; buvusi estrados dainininkė Danutė Buklrevičiūtė; pasirinkęs cirko klouno profesiją Albertas Chazbijavičius; kompozitorė Nijolė Sinkevičiūtė; dirigentė Mirga Gražinytė, 2014 m. tapusi pagrindine Zalcburgo teatro Austrijoje dirigente; Martynas Puchovičius, rengiantis dainas kitiems dainininkams; muzikinių renginių ir spektaklių režisierius statytojas Nerijus Petrokas;

dainininkė ir pedagogė Vaida Genytė; žinomos lietuvių liaudies dainų atlikėjos – tai televizijos laidos ir renginių vedėja Loreta Sungailienė ir Daiva Steponavičienė-Rugiaveidė; folkloro ansamblio „Serbentėlė“ vadovė Daiva Bradauskienė; aktorė Aušra Rapalytė; buvusios grupės „Bavarija“ dainininkas, dabar koncertuojantis solistas Vilius Tarasovas; grupės „Saulės klišas“ narys Alvydas Mačiulskis; žinomi Lietuvos pramogų pasaulyje atlikėjai Evelina Sašenko, Monika Lubinaitė, Rasa Kaušiuotė, Antonijus Kesada, Jurgis Brūzga, Monika Linkytė, Justinas Lapatinskas. Sąrašą dar papildys ne viena šio konkurso žvaigždutė. Daugybė konkurso dalyvių ir laureatų, pasirinkę muzikos pedagogo profesiją, jau patys rengia dainorėlius ir juos tuo pačiu keliu atveda į „Dainų dainelę“, taip gražiai puoselėjamą konkurso kūrėjų.

„Nesame likimo ir istorijos išlepinti, linksmo būdo tauta, bet mėgstame dainuoti. Nesame aksominio Apeninų klimato išpuoselėtų balsų kraštas, bet turime puikių dainininkų. Nuo širdingo jausmo persunktos dzūkų monodijos, daugiabalsių chorinių dainų, iki šiuolaikinės operos – toks mūsų dainininkų repertuaras.

Konkursas „Dainų dainelė“ atveria kelius jauniems dainorėliams į didįjį vokalinio meno pasaulį, taip kalbėjo Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius Juozas Antanavičius ir 2000, 2002, 2004 m. vertinimo komisijos pirmininkas profesorius Vladimiras Prudnikovas.

Pastaraisiais metais laureatai per apdovanojimo ceremoniją ir šventiniame koncerte Operos ir baletų teatre pagerbiami aukščiausių valdžios atstovų ir Lietuvos Respublikos prezidentų. Tai išties tapo įspūdingiausia Lietuvos jaunųjų talentų švente ne tik jiems patiems, bet ir visai šaliai. Besiruošdami konkurso Baigiamajai šventei, visi dalyviai kartu išgyvena trijų pasirengimo dienų maratoną:

repeticijos su orkestru, apdovanojimo ceremonija, du šventiniai koncertai Lietuvos nacionaliniame operos ir baletų teatre – generalinė repeticija ir Laureatų koncertas. Sekdami vieni kitų pasirodymus iš užkulisų, jaudindamiesi už draugus, vaikai, ir ypač jaunimas, susidraugauja. Tai yra tikras, nuoširdus jaunų gabių dainininkų bendravimas. Pasibaigus koncertui, atslūgus sceninei įtampai, dalyviai nesiskirstydavo, neskubėdavo namo, Tas artumo, dvasinio pakilimo ir bendros dainos jausmas dar ilgai dainininkus išlaikydavo draugais, palikdavo nepaprastą jausmą, kai per lietuvišką dainą pajauti tautos savasties ir bendrumo jėgą.

Keturiasdešimtmetė, brandi „Dainų dainelė“ jau ir iš paukščio skrydžio gali apžvelgti laiką ir pasiekimus. Šį aukštą lygį dainininkams padėjo pasiekti muzikos mokytojai, kurių profesionalumas ir kūrybingumas, gebėjimas būti šiuolaikiškais lemia ir mokinių motyvumą ir sėkmę. Matyt, kad daug dirbama ir tikslingai ieškoma. Mokytojai atskleidžia jaunimui muzikos grožį, moko įsiklausyti, išgirsti ir suprasti dainą. Nuolat laureatus konkursui parengianti mokytoja ir dainų kūrėja Regina Vindžigalskienė pasakoja: „Bendraujant su kitų šalių kolektyvų vadovais kol kas nėra tekę girdėti apie „Dainų dainelės“ atitikmenį Europoje. Konkursui ruošiamasi šimtais repeticijų – ir vos trys minutės pasirodymo scenoje! Galbūt tuo galima paaiškinti aukštą ansamblių ir solistų pasirengimo lygį.“

Tai, ką mato Lietuvos televizijos žiūrovai ir koncertų salių publika, yra pats natūraliausias ir brangiausias pedagogo nuoseklus ir įtempto darbo su solistais ar ansambliais rezultatas. Yra gausu mokytojų, kurių auklėtiniai dalyvauja beveik kiekviename konkurse, dažnas tampa laureatais. „Dainų dainelės“ ketvirtą dešimtmečio konkursuose nuolat dalyvaujančius ir laureatais tapančius auklėtinius rengia mokytojai Vita Pimpienė iš Visagino; Regina Vindžigalskienė, Aušra Niparavičienė, Erlanda Tverijonienė, Dalia Pilipavičienė, Rūta Girdzijaukienė, Ingrida Bertulienė, Regina Bočkienė, Rūta Budinavičienė, Regina Valskienė, Audrius Janonis iš Klaipėdos; Jūratė Miliauskaitė, Beata Kijauskienė, Danguolė Beinarytė, Nijolė Jautakienė, Irena Andriuščenkienė iš Kauno; Loreta Stankuvienė, Hana Mockienė, Violeta Juodpusienė, Elytė Motuzienė, Aušra Kardašienė iš Šiaulių; Artūras Novikas, Leonidas Abaris, Rasa Muckienė, Stasė Skurulskienė, Dalia Dubietytė, Danguolė Aukselienė iš Vilniaus; Roma Ruočkienė iš Prienų; Aldona Ramanauskaitė iš Alytaus; Irena Bakanauskienė, Rita Urmiežienė iš Plungės; Gražina Vosyliienė, Ronata Balkaitienė iš Druskininkų; Dalia Olberkienė, Juozas Taunys, Laimonas Terasius iš Mažeikių; Edita Sargautytė

iš Panevėžio; Violeta Stankevičienė, Danguolė Kazakevičienė iš Kauno rajono; Edita Legotienė iš Šakių; Edita Linkevičienė iš Vilkaviškio; Rasa Štabokienė, Juozas Lygutas iš Kelmės; Solveiga Kuliešienė iš Jonavos; Inga Petrauskienė iš Radviliškio; Stefanija Čapkevičienė iš Anykščių; Kęstutis Stankevičius iš Kupiškio; Daiva Petrikienė, Dalia Sližytė iš Ukmergės; Laima Petkuvienė iš Šilalės; Jolanta Raišutienė, Raimonda Remezienė iš Skuodo; Daiva Pielikienė iš Šilutės; Renata Mockevičienė iš Lazdijų; Ilona Zalanskienė iš Varėnos ir daugybė kitų konkursui nuspelnusių mokytojų.

Džiugu, jog Lietuva turi tokio pasaulinio lygio renginį. „Dainų dainelė“ – tai vienas kertinių vaikų ir jaunimo muzikinės kultūros akmenų Lietuvoje. Mes patys dar vis labai suvokiame ir neįvertiname, kokį turtą turime ir krauname ateičiai. Privalome juo didžiulis, jį populiarinti, skleisti visomis išgalėmis. To už mus niekas nepadarys.

Esame europiečiai, ir norime būti įdomūs pasauliui. „Dainų dainelė“ – didelė vaikų ir pedagogų kūrybinė laboratorija, neturinti analogų pasaulyje; kad ir kiek joje būtų eksperimentuojama, kad ir kiek ji keistųsi, – tikėkimės ji visuomet išliks lietuviška.

Vietoj pabaigos

Daugiau kaip 15 metų TV konkursas „Dainų dainelė“ buvo vienintelis vaikų ir moksleivių dainavimo konkursas Lietuvoje. Jau su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu atsirado daugybė kitų konkursų, festivalių, skirtų vaikams: „Giest lakštingalėlis“, „Tramtatulis“, „Laumės juosta“, „Pop kopėčios“, „Mažųjų angelų opera“, „Mažųjų žvaigždžių valanda“, Jaunimo Eurovizijos dainos konkurso dalyvių atranka ir pan. Kiekvienas šių muzikinių forumų skirtingai propagavo atskirų stilių muziką. Dalis tokių dar gyvuoja iki šiolei, kiti nebeorganizuojami.

Lietuvos vaikų ir moksleivių televizijos konkursas „Dainų dainelė“ yra patikimas kelio ženklas ir aiškus orientyras, kur eiti. Einame į priekį, pasitikėdami savimi, mokytojais ir Lietuva. Ugdyti jaunosius talentus, skleisti jų kūrybiškumą, parodyti visai Lietuvai vaikystės ir jaunystės natūralaus dainavimo grožį – tai išties puikus tikslas, nes Menas užaugina žmogui sparnus, keliančius į dvasios laisvę ir gražesnę, įdomesnę gyvenimą.

„Dainų dainelė“ – tai Atsakomybė, Pagarba, Profesionalumas ir Tęstinumas. Šiais žodžiais apie šį konkursą kalba lietuviai.

Per keturis dešimtmečius buvo nuveiktas milžiniškas darbas tiek švietimo, tiek kultūros prasme. Deja, nedaug išliko rašytinės medžiagos, video įrašų ar kino kadru, kuriuose matytume kaip vyko konkursas, kokios pastebėtos „žvaigždutės“, kaip vėliau susiklostė tų jaunuolių likimai. Teliko nuotraukos, programėlės, informaciniai straipsniai, lyg fotografijoje fiksuotos įvykių akimirkos, skaičiai, pavardės, gyvi liudininkai, du muzikiniai kino filmai – 1975 m. ir 1984 m. kino juostose išsaugoti kadrai, galbūt televizijos informacinėse žiniose išlikę siužetai, Laureatų koncertų visi vaizdo įrašai nuo 1990 metų, trys Lietuvos televizijos videofilmai „Dainų dainelė“ Tau, man ir visai Lietuvai“ ir du kartus surengti susitikimai Lietuvos televizijos studijoje „Dainų dainelės“ laureatų klubas“. Pastarieji videofilmai, sukurti ir parodyti 2002, 2004 ir 2006 metais (jų trukmė apie 1 val. 30 minučių), buvo skirti konkurso istorijai ir dabarčiai. Tais metais rengiant konkursus Lietuvos televizija kvietė atsiliiepti ir „Dainų dainelės“ laureatų klube“ dalyvauti, savo atsiminimais pasidalinti pačių pirmųjų konkursų laureatus, šiandien didelius darbus dirbančius gydytojus, inžinierius, verslininkus, vadybininkus ar žymius šalies atlikėjus, kūrėjus, konkursui vaikus ir mokinius rengusius ir rengiančius pedagogus.

Įvertinti šio konkurso istorinės ir meninės vertės nesiėmė nė vienas istorikas ar muzikologas, dar nėra išsamios vertinimo studijos apie konkursą „Dainų dainelė“ kaip kultūros reiškinių, davusių impulsą muzikos atlikimo menui – dainavimui.

„Dainų dainelės“ saulėta muzikinė istorija – tai toks turtas, kuriuo turime dalintis su savo vaikais ir anūkais, su tais, kurie dainuoja ir dainuos, žiūri ir žiūrės šį renginį. Dalinkimės ir kalbėkime apie tą šviesą ir džiaugsmą, kurį teikia „Dainų dainelė“. Linkime sau ir visiems, kad su „Dainų dainelė“ būtume visą tą laiką, kuris yra mums skirtas.

Tokia ta mūsų „Dainų dainelė“.

ORGANIZATORIAI

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

NACIONALINĖ M. K. ČIURLIONIO
MENŲ MOKYKLA

RĖMĖJAI

RSPUBLIKA

